

kotiti ketia ranei, ka marama tonu te tu haua. Ko taku he whai kia takoto tika nga korero; i kaha rawa ai toku hiahia he mokopuna hoki au na Te Kakatarau. He mea korero tonu mai ki taku kanohi e tetahi rangatira o Ngati-Porau, na Te Kani-a-Takirau i whakataka te haere a Tai-rawhiti ki Toka-a-Kuku ara ko Te Kani te upoko o taua haere. Kaore he tangata i te kuare he rangatira nui a Te Kani-a-Takirau otira ko te ki nana i tantapa te haere ki Toka-a-Kuku, he korero hou tenei—he whakariroi ke i nga korero tuturu. He tika i roto a Te Kani i te ope, kaore hoki he rangatira o te Tai Rawhiti i kore a he tika ano hoki kahore i mutu te riri ka hoki mai ia ki te kainga ka nohe tonu atu ko Kakatarau ratou ko etahi atu rangatira. He korero whanui na Kakatarau i whakataka te Tai Rawhiti kia haere ki Toka-a-Kuku. Ka eke tenei ki ta P. H. Tomoana ara ki ta Ngati-Kahungunu katao. E ai te korero na Kakatarau i tiki te Mokohoihoi ki roto o Heretaunga. Kaore au i te mohio ki tenei ingoa ki te Mokohoihoi, he hapu ranei, he tangata ranei. Tena pea kei a Ngati-Kahungunu e mohio ana. Ki ta Te Mete korero ko Kakatarau raua ko Te Wera nga kai-whakahaere o te taua a te Tai Rawhiti. Ko Te Wera Hauraki no Ngapuhi engari i noho ki Nukutaurua. I reira raua ko Pareihe me etahi atu rangatira ka tae atu a Kaka-tarau ki te whakataka i a ratou hei ranga i te mate o tona papa o Pakura ara o Te Whakatatare. Kei tetahi tonu o nga waiata a Ngati-Porou e whakahuatia ana na "Pape" ara na Kakatarau te ope ki Toka-a-Kuku a, he aha i kiia ai na Te Kani-a-Takirau. Ehara Te Kani-a-Takirau i tangata riri engari a Kaka-tarau a e kore hoki e taea te ki ehara a Kakatarau i te rangatira. Kei roto tona ingoa i te Tiriti-o-Waitangi, ko to Te Kani-a-Takirau kaore i kitea e au.

Ahakoia i ki a Te Mete ko Kakatarau raua ko Te Wera nga kai-whakahaere o te taua kahore ana whakaatu i te wahi ki a Kakatarau o taua haere ara he ngaki i te mate o tona papa o Pakura engari ko tana ko tetahi take nui o te haere he ngaki i te mate o Te Pori-o-te-rangi, tipuna o Te Houkamau. Ko nga korero a Te Mete na te Maori. He whanaunga tata a Te Pori raua ko Te Kani na konei pea i kiia ai ko Te Kani-a-Takirau nana i whakataka te haere ki Toka-a-Kuku. He aha i riro ke ai ma Kakatarau e tiki a Pereihe i kore ai e riro ma nga uri a Te Pori? A he aha i kore ai a Kakatarau e ngaki i te mate o tona papa ake o Pakura, i ngaki ke ai i te mate o raua tangata? Na, ka takoto haua te rarangi o te korero. He tika tonu he maha nga take o te haere a te Tai Rawhiti ki Toka-a-Kuku engari ko te tino take he ngaki i te mate o Pakura. Koina te take nui i haere ai a Kakatarau.

Ahakoia kotahi ano te taahu whakapapa o Ngati-Porou o te Whanau-a-Apanui he mahi tonu na raua te whawhai o mua iho a tatu iho ki Toka-a-Kuku. I te riri ki te Piki-a-te-